

ДОКЛАД

ОТНОСНО ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ НА ГРАД СОФИЯ ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

Столична регионална здравна инспекция провежда ежегодно мониторинг на шума на територията на град София.

В периода октомври-ноември 2019 г., съгласно годишния план на инспекцията, измерванията се реализираха в **74 пункта**, с изключение на **пункт № 60** Западен парк, при гъвкаво работно време на екипите от дирекция „Лабораторни изследвания“, в часовете от 07.00 до 19.00 ч.

Поради строителни дейности по изграждане на нови участъци от Софийското метро в посочените пунктове организацията на движението е променена:

- **пункт № 10** ул. „Житница“, ул. „Кюстенджа“ е с променена организация на движението по новоизграденото трасе на ул. „Житница“;

- в **пункт № 27** пл. Славейков, движението е възстановено след ремонта на трамвайното трасе;

- в **пункт № 22** бул. „Мадрид“, бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ част от лентите за движение продължават да са затворени и движението се осъществява двупосочно в две ленти;

- в **пункт № 60** Западен парк поради ремонтни дейности, достъпът до главните алеи е ограничен и измервания не се проведеха.

Разпределението през 2019 г. по територии е без промяна спрямо предходната година:

I. Пунктове върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета – 36 пункта (48%):

- 1 Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик – 18 пункта (**24%**);

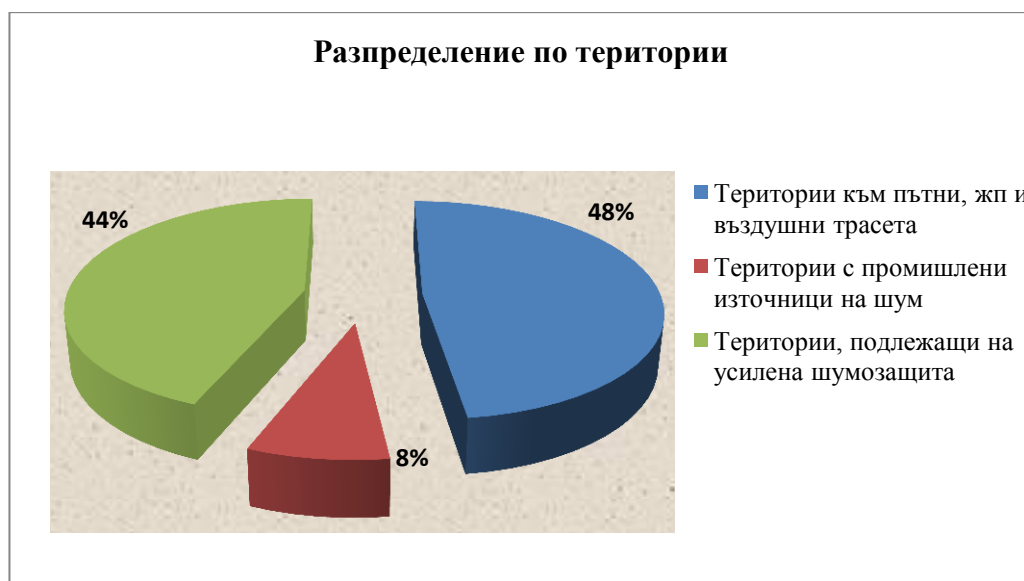
2. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт – 15 пункта (**20%**);

3. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум – 3 пункта (**4%**).

II. Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум-производствено-складови територии и зони – 6 пункта (8%).

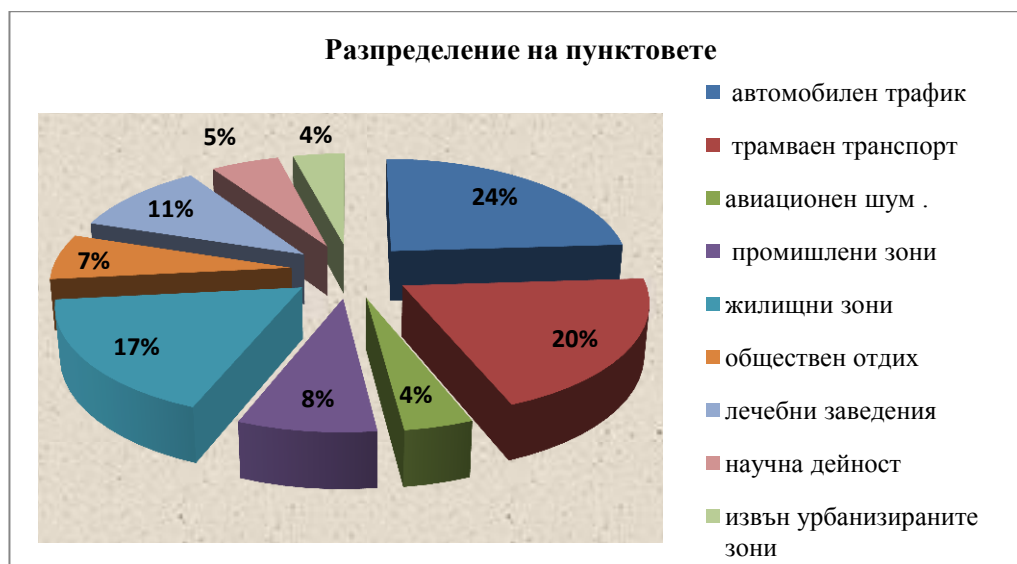
III. Пунктове върху територии, подлежащи на усилена шумозащита – 33 пункта (44%).

- 1 Жилищни зони и територии – 13 пункта (17%);
2. Зони за обществен и индивидуален отдих – 5 пункта (7%);
3. Зони за лечебни заведения и санаториуми – 8 пункта (11%).
4. Зони за научно-изследователска дейност – 4 пункта (5%).
5. Тихи зони, извън урбанизираните територии – 3 пункта (4%).

С оглед застрояването и наличната транспортна мрежа на град София разпределението на пунктовете е условно. Лечебни и учебни заведения попадат в зони и територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик и релсов транспорт, централни градски части и жилищни зони. Сградите им са разположени в близост до уличното платно, прилежащите към тях територии са с малка площ и не могат да бъдат отделени от съседното застрояване.

Част от промишлено-складовите зони граничат с жилищни територии, а в част от подложените на авиационен шум територии, има и други източници на шум.

Анализ на резултатите от измерванията

Не се регистрира еквивалентно ниво на шума в диапазона **78 – 82 dB(A)**.

Еквивалентно ниво на шума в диапазона 73 – 77 dB(A) се измери в два пункта (**2,7%**): пункт № 5 бул. „Сливница”, ул. „Будапеща” /ляво/ - 74 dB(A) и пункт № 21 гара „Подуяне” - 73 dB(A).

В двата пункта минималните стойности са в диапазона 68-72 dB(A), а максималните попадат в диапазона 73-77 dB(A). През предходната година пунктовете, попадащи в този диапазон са № 9 ул. “Св. Наум”, ул. ”Вишнева” и № 39 ТЕЦ – София.

Еквивалентно ниво на шума в диапазона 68 – 72 dB(A) се регистрира в **24** пункта или **32,43%**. Минималните измерени стойности са от 64,52 dB(A) до 71,0 dB(A), а максималните – от 66,0 до 74,1 dB(A), като разликите спрямо предходната година са незначителни.

Еквивалентно ниво на шума в диапазона 63 – 67 dB(A) се регистрира в **16** пункта или **21,63%**. Измерените минимални стойности са от 61,7 до 66,8 dB(A), а максималните – от 63,9 до 69,1 dB(A) и са незначително по-високи в сравнение с предходната година.

Еквивалентно ниво на шума в диапазона 58 – 62 dB(A) се измери в **8** пункта или **10,81%**. Измерените минимални стойности са от 56,50 до 60,8 dB(A), а максималните – от 58,7 до 65,2 dB(A), като минималните са леко повишени, а при максималните промените са незначителни под 1 dB(A).

Еквивалентно ниво на шума в диапазона под 58 dB(A) се измери в 24 пункта (32,43%). Измерените минимални стойности са от 36,8 до 55,2 dB(A), а максималните – 39,8 до 61,2 dB(A).

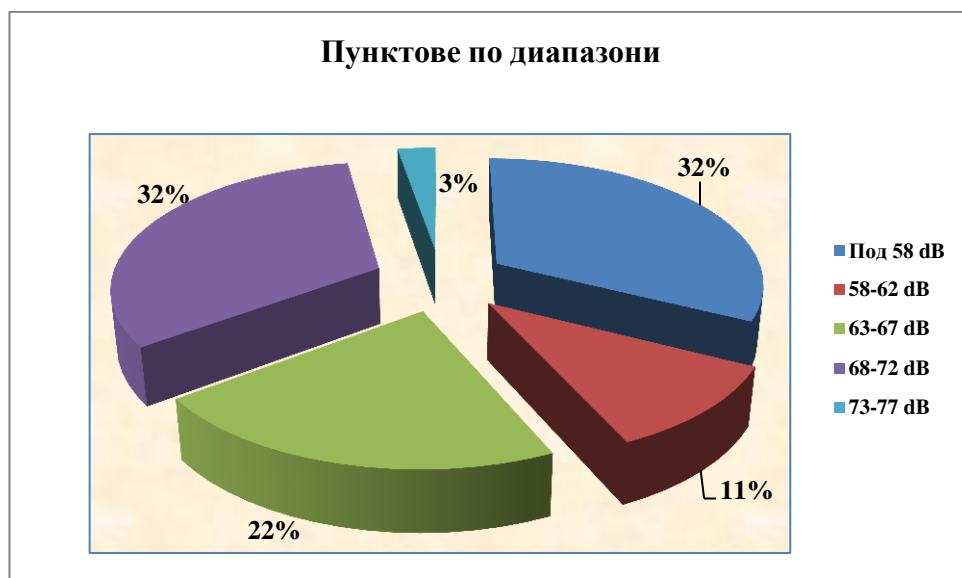

Таблица на измерените стойности на шума през 2019 г.

№	Пункт	Измерена/изчислена	Диапазон	Измерена/изчислена	Диапазон	Измерено/изчислено	Диапазон
		Минимална стойност	dB(A)	Максимална стойност	dB(A)	Еквивалентно ниво	dB(A)
<i>Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик</i>							
1	2	3	4	5	6	7	8
1	бул. "Сливница", в участъка ул. "Бургас"	67.4	63-67	70.5	68-72	69	68-72
2	бул. "Цариградско шосе", ул. "Латинка"	71.0	68-72	73.9	73-77	72	68-72
3	ж.к. "Младост", бул. "Сахаров"	69.0	68-72	71.4	68-72	70	68-72
4	бул. "Сливница", ул. "Будапеща" /дясно/	71.0	68-72	73.6	73-77	72	68-72
5	бул. "Сливница", ул. "Будапеща" /ляво/	72.5	68-72	75.1	73-77	74	68-72
6	бул. "П. Евтимий", ул. "6-ти септември"	63.7	63-67	66.8	63-67	66	63-67
7	бул. "В. Левски", ул. "Хан Крум"	65.8	63-67	71.8	68-72	69	68-72
8	бул. "Черни връх", ул. "Плана планина"	69.9	68-72	72	68-72	71	68-72
9	ул. "Св. Наум", ул. "Вишнева"	69.5	68-72	72.9	68-72	72	68-72
10	ул. "Житница", ул. "Кюстенджа"	61.9	58-62	64.8	63-67	63	63-67
11	бул. "Г. Делчев" № 31	68.2	68-72	71.5	68-72	69	68-72
12	бул. "Евлоги и Христо Георгиеви", ул. "Паренсов"	62.1	58-62	68.8	68-72	64	63-67

13	бул.“Евлоги и Христо Георгиеви”,ул. ”Гогол”	62.6	58-62	66	63-67	64	63-67
14	бул. “Стамболийски”, ул. ”Лавеле”	66.4	63-67	70.4	68-72	68	68-72
15	МУ - бул. “Г. Софийски” № 50	62.1	58-62	69.1	68-72	65	63-67
16	ул.”Д.Чингулов”, ул. ”Република” бл.272	67.3	63-67	69.9	68-72	69	63-67
17	ул.”Латинка”, ул.”Ю.Гагарин”	62.8	58-62	66.4	63-67	64	63-67
18	бул.”Витоша”, ул.” Гладстон” -ЦГЧ	51.1	Под 58	56.7	Под 58	54	Под 58
II.	<i>Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт</i>						
19	бул.”Македония”, ул.”20-ти април”	67.9	63-67	70.0	68-72	69	68-72
20	бул.”Цар Борис”III, ул.”Нишава”	68.8	68-72	71.6	68-72	70	68-72
21	гара “Подуяне”	72.0	68-72	73.4	73-77	73	73-77
22	бул.”Мадрид”, бул.”Евлоги и Христо Георгиеви”	70.0	68-72	71.7	68-72	71	68-72
23	бул.”К. Величков”, ул.”Пиротска”	66.8	63-67	66.7	63-67	64	63-67
24	бул. “Мария Луиза”, ул.”Струга”	67.0	63-67	68.8	68-72	68	68-72
25	бул.”Витоша”, ул.” Д-р Ст. Сарафов”	62.0	58-62	63.9	63-67	63	63-67
26	бул. “Ал. Стамболийски”, ул.”Странджа”	66.4	63-67	69.5	68-72	68	68-72
27	пл. “Славейков”	60.8	58-62	65.2	63-67	62	58-62
28	ж.к. "Люлин" 5, бл.549	57.2	Под 58	58.7	58-62	58	58-62
29	бул. "Ал. Стамболийски" прелеза, бл. 5б	62.5	58-62	66.1	63-67	64	63-67
30	бул.“Драган Цанков“, ул. „Л. Станчев“ с/у КАТ	67.2	63-67	71.8	68-72	69	68-72
31	ж.к. Дружба 2, ул.“Обиколна“, бл. 202	60.4	58-62	61.4	58-62	61	58-62
32	бул. "Ломско шосе", СУ "Луи Брайел"	68.9	68-72	70,8	68-72	70	68-72
33	бул.“България“, бул.“Акад.Иван Гешов“	67.2	63-67	70.8	68-72	69	63-67
III.	<i>Пунктове върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум .</i>						
34	бул."Ботевградско шосе", ул. "Летоструй"	70.0	68-72	72.4	68-72	71	68-72
35	бул. "Гео Милев" , ул. "Кривина"	65.5	63-67	67.8	63-67	66	63-67
36	кв. Слатина, жк. "Христо Смирненски"	53.7	Под 58	57.5	Под 58	56	Под 58
IV.	<i>Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум-производствено-складови територии и зони</i>						
37	кв.”Захарна фабрика”, бл.168	62.3	58-62	67	63-67	64	63-67
38	ТЕЦ - Земляне	59.6	58-62	62.8	58-62	61	58-62
39	ТЕЦ - София	66.1	63-67	71.7	68-72	69	68-72
40	Подуене Мелничен комбинат	66.4	63-67	68	68-72	67	63-67
41	Борса Слатина	64.4	63-67	65.4	63-67	65	63-67
42	Сердика “Данон“	68.4	68-72	70.4	68-72	69	68-72
V.	<i>Жилищни зони и територии</i>						
43	ул.”Карнеги”, ул. ”Г.С.Раковски”	59.3	58-62	62.2	58-62	61	58-62

44	ул."Лозенец", ул. "Крум Попов"	56.5	Под 58	60.1	58-62	58	58-62
45	ул."Цв. Радославов", ул."Г. Галилей"	58.8	58-62	61.2	58-62	60	58-62
46	ул."П.Хитов", ул. "К.Честименски"	53.7	Под 58	61.2	58-62	57	Под 58
47	ул."Плачковица", ул. "Персенк"	51.8	Под 58	59.1	58-62	55	Под 58
48	Зона Б-5, бл.9-11*	50.4	Под 58	56.8	Под 58	53	Под 58
49	ж.к."Красно село" бл. 193	61.7	58-62	67.5	63-67	65	63-67
50	ж.к."Дружба" бл. 96	51.0	Под 58	54.6	Под 58	53	Под 58
51	ул."Киевска", ул."Ново село"	55.2	Под 58	58.8	58-62	57	Под 58
52	ул."Я. Вешин", ул."Я. Забунов"	54.4	Под 58	56.4	Под 58	55	Под 58
53	ж.к."Хиподрума", срещу 51 СОУ	59.9	58-62	62.2	58-62	61	58-62
54	жк. "Люлин, междублоково пространство	43.8	Под 58	50.4	Под 58	47	Под 58
55	жк."Стрелбище, ул."Златни врата/Косово поле"	54.4	Под 58	56.4	Под 58	56	Под 58
VI.	Зони за обществен и индивидуален отдих						
56	Борисова градина към бул. "П. Яворов"	47.8	Под 58	49.6	Под 58	49	Под 58
57	Борисова градина към бул. "Е. Георгиев"	50.4	Под 58	54.6	Под 58	52	Под 58
58	Южен парк	46.8	Под 58	50.6	Под 58	48	Под 58
59	Северен парк	48.9	Под 58	52.5	Под 58	51	Под 58
60	Западен парк		строит.				
VII	Зони за лечебни заведения и санаториуми						
61	УМБАЛ "Св. Ана", ул. „Д. Моллов”1	53.4	Под 58	57.8	Под 58	56	Под 58
62	II МБАЛ, бул. "Хр.Ботев" № 102	65.5	63-67	71.1	68-72	68	68-72
63	II САГБАЛ, ул. "Шейново" № 8	54.6	Под 58	58.4	58-62	57	Под 58
64	УМБАЛСМ"Н.И.Пирогов",бул."Ген.Тотлебен"21	71.0	68-72	74.1	73-77	72	68-72
65	I МБАЛ, бул. "Патриарх Евтимий" № 35	64.5	63-67	66.0	68-72	65	68-72
66	НМТБ бул. "Княгиня Мария Луиза" № 108	63.8	63-67	68.8	68-72	66	63-67
67	29 –ти ДКЦ, ул. "Г. Измерлиев" № 8	68.0	68-72	69.6	68-72	69	68-72
68	ж.к."Люлин",12-ти ДКЦ, ул. "Кореняк" № 17	50.8	Под 58	57.3	Под 58	54	Под 58
VIII	Зони за научно-изследователска дейност						
69	БАН с изглед към бул. "Шипченски проход"	48.0	Под 58	52.3	Под 58	50	Под 58
70	БАН междублоково пространство	48.1	Под 58	49.0	Под 58	48	Под 58
71	Студентски град зад ТУ	47.2	Под 58	54.1	Под 58	50	Под 58
72	Студентски град зад УНСС	48.0	Под 58	51.4	Под 58	50	Под 58
IX..	Тихи зони, извън урбанизираните територии						
73	Княжево вилна зона Черен кос	48.8	Под 58	57.8	Под 58	52	Под 58
74	Вилна зона Бистрица	36.8	Под 58	39.8	Под 58	38	Под 58
75	Вилна зона Банкя	38.9	Под 58	46.2	Под 58	43	Под 58

В голяма част от пунктовете е отчетено наличие на мотоциклети, като относителният им дял варира от 0,1 до 8,0%. Изключение правят вилните зони, терените за научна дейност, местата за обществен отдиш и пунктове № № 54 и 68. Аналогична е ситуацията и при товарните автомобили. В зависимост от функционалната зона, относителният им дял се движи в много широки граници – от 0,1 % до 22,7 %, като в промишлените зони, в пунктове №№ 39, 40 и 41 относителният дял достига до 48,0%.

В **54** от пунктовете (73%), в различните функционални зони, нивото на шума превишава граничните стойности, което е с 3% повече от предходната година.

През настоящата година в **40 пункта (54%)** – минималните, максималните и еквивалентни стойности попадат в един и същ диапазон, което показва, че нивото на шума на тези територии се запазва постоянно. От тях в 20 пункта еквивалентното ниво на шума е под 58 dB(A), в 5 пункта – в диапазона 58-62 dB(A), в 5 пункта – в диапазона 63-67 dB(A) и в 10 пункта – 68-72 dB(A).

За три пункта №№ 10, 27 и 60, поради ремонтни дейности, няма данни за сравнение между двете последователни години. В 17 пункта няма промяна в стойностите на еквивалентното ниво на шума, в 28 пункта стойностите са по-високи с 1-3 dB(A), в 5 – до 5 dB(A), а в пункт № 49, Красно село, бл. 193 повишението е с 10 dB(A), в сравнение с изчислената стойност през предходната година.

В 13 пункта еквивалентното ниво бележи понижение с 1-3 dB(A), в 3 – до 5 dB(A) и в 2 от 6-10 dB(A). В два от пунктовете, извън урбанизираните територии №№ 73 и 75 намалението е значително (съответно със 17 dB(A) и 20 dB(A)), което е следствие на промяна на мястото на измерване, съобразно точките на въздействие във вилните зони.

През 2018 г Столичният общински съвет с Решение № 232 от 26.04.2018 г. одобри „Актуализирана Стратегическа карта за шум в околната среда на агломерация София“. През настоящата година стартира процедура за актуализация на „Плана за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда на агломерация София“ към Програмата. В работата на експертния съвет за разглеждане и приемане на актуализирания План за действие участва и представител на Столична РЗИ. В плана е направен подробен преглед и анализ на заложените мерки и оценка на тяхното изпълнение, с цел оптимизиране действията за намаляване на шума над гранични стойности. След отразяване на всички становища и допълнения в проекта на плана, същият е предоставен на членовете на експертния съвет за окончателно разглеждане преди публикуването му за обществено обсъждане.

Специалисти на Столична РЗИ извършват насочен здравен контрол върху шума от заведения за хранене и развлечения, като периодично информацията се предоставя на Министерството на здравеопазването.

Информацията за мониторинга и контрола на шум/вибрации ежесечно се публикува на сайта на инспекцията: www.srzi.bg.

Изводи:

- не са регистрирани много високи нива на шума в диапазона 78-82 dB(A) и тази тенденция е устойчива;

- в близо 2/3 от пунктовете нивото на шума превишава граничните стойности за съответната територия в различна степен;

- в два пункта еквивалентното ниво на шума е в диапазона 73 – 77 dB(A), като в същия диапазон са и максималните стойности, което налага промяна на броя на пунктовете, попадащи в този диапазон;

- увеличен е относителният дял на пунктовете с еквивалентно ниво на шума над гранични стойности;

- абсолютният брой на пунктовете в диапазоните под 58 dB(A) и 68-72 dB(A) е еднакъв – 24, следват тези в диапазона 63-67 dB(A) – 16 и най-малък в диапазона 58-62 dB(A) – 8;

- увеличен е броят на пунктовете в диапазоните 58-62 dB(A) и 68-72 dB(A), за сметка на този в в диапазони под 58 dB(A) и 63-67 dB(A);

- в повече от половината от пунктовете, минималните, максималните и еквивалентни нива на шума попадат в един и същ диапазон;

- при пунктовете, върху териториите с промишлени източници на шум, нивото на шума е под граничните стойности;

- в пунктовете разположени в зони за обществен и индивидуален отдых, за лечебни заведения, за научно-изследователска дейност и тихи зони, извън урбанизираните територии, с изключение на един пункт, нивото на шума, се запазва над гранични стойности за съответната територия, независимо от факта, че всички те попадат в диапазона под 58 dB(A);

- нивото на шума в повече от 2/3 от пунктовете, върху територии с интензивен трафик и трамваен и релсов транспорт е над граничните стойности, но е 5% по-ниско от предходната година.

За подобряване на акустичната обстановка в град София се препоръчва:

- при необходимост от промени в организацията на движение, предварително да се направи анализ на различни варианти, съобразени с типа застрояване, пътната обстановка и капацитета на уличната мрежа, наличието или отсъствието на подходящи зелени площи с цел постигане на минимално шумово натоварване на съответния участък;
- след приемане на актуализирания план за действие на агломерация София стриктно да се спазват предвидените мерки за ефективна шумозащита при ново строителство и при промяна на устройствените планове;
- след оценка на ситуацията, за подобряване на шумовото натоварване на жизнената среда с предимство да са жилищни зони и обекти, подлежащи на усилена шумозащита;
- при организиране на масови мероприятия, стриктно да се съблюдают изискванията на Наредба №1 на СО за обществения ред за недопускане нарушаване спокойствието на живущите в близост, както и нивото на шума от озвучаване на събитията да не превишава граничните стойности;
- специалистите на Столична РЗИ, включени като членове на експертните съвети по ЗУТ и на комисиите за изготвяне и актуализиране на програми за намаляване на нивото на шума на град София, да продължат активно да участват в работата им;
- поддържане на добра координация между инспекцията и Столична община при необходимост от извършване на измервания при подадени сигнали и по време на строителство;
- служителите на Столична РЗИ, съгласно разпоредбите на Закона за защита от шума в околната среда и на процедурите за работа със сигнали на граждани, да продължат насочения здравен контрол за ограничаване на шума в околната среда.

Заключение

Нивото на шума в голяма част от територията на град София се задържа трайно над гранични стойности. Относителният дял на пунктовете в диапазоните под 58 dB(A) и 68-72 е най-голям. В посочените диапазони са обхванати жилищни територии и зони за обществен и индивидуален отдих, както и пунктове в близост до натоварени магистрали и релсов транспорт, където нивото на шума се запазва трайно над гранични стойности.

Единствено в пунктовете върху територии с промишлени източници на шум, нивото на шума е в гранични стойности. При останалите територии, стойностите са над граничните в различен брой пунктове от съответната зона.

По-дълъг период на наблюдение ще даде възможност за очертаване на тенденция, както и вероятна необходимост от корекции на месторазположението при някои от новите пунктове.